

Thema: Carrieretijger!?

[dia1] Carrieretijger. Dat is het onderwerp van deze Kom-in-de-kerk-dienst vanmiddag.

Vorige keer zoomden we in op ouderen, nu doen we dat op een andere groep kerkgangers: de werkenden. Waar hebben zij mee te maken, wat komt er op hen af, hoe gaan zij met dingen om? Dat is goed om van elkaar te weten. Om elkaar tot hand en voet te zijn.

Carrieretijger. Zaten er ook al carrieretijgers in de ark, jongens en meisjes? Kom je ze tegen in de dierentuin? Nee he, carrieretijgers zijn geen echte tijgers, maar mensen. En carrière heeft met werken te maken.

- 🕒 Wie van u hier voelt zich een carrieretijger?
- 🕒 Wie krijgt bij carrieretijger een positief gevoel?

Ik heb deze dienst weer met een groepje gemeenteleden voorbereid, en toen viel me al op dat carrieretijger toch vooral als iets negatiefs wordt gezien.

Het roept iets op van [dia2]jehzelf omhoog werken desnoods ten koste van anderen/collega's.

En van [dia3]druk druk druk, werk werk werk, je voor 200% inzetten.

Mensen die alles aan de kant zetten om in zo kort mogelijke tijd [dia4]zoveel mogelijk geld te verdienen. Die gaan voor roem, macht en status.

Tegelijk is [dia5]carrière maken niet verkeerd. Gewoon goed je best doen, je gaven en talenten ontwikkelen en ontplooiën, dat is zelfs iets wat de Here van je vraagt. En [dia6]wie lui is in zijn werk, werkt aan zijn eigen ondergang, lezen we in Spreuken 18:9. Jezus maakt in meerdere gelijkenissen duidelijk dat je talenten van God hebt gekregen niet om ze weg te stoppen in de grond, maar om er mee aan de slag te gaan.

Hard werken, daar is niks mis mee. En carrière maken, doorgroeien in een bedrijf, veranderen van functie, het houdt je fris en daagt je uit.

De vraag is alleen wat je motieven zijn: *waarom* wil je carrière maken? Wat beoog je daarmee?

Daarom stelde ik bij de voorbespreking de vraag: [dia7]waarom werk je eigenlijk?

- 🕒 Wat zou u op die vraag antwoorden? Wat is de reden, je motief, je drijfveer om te werken?

Nooit zo over nagedacht, werken [dia8.1]hoort bij je leven zoals ademen, zei iemand.

Andere reacties: ik werk [dia8.2]om geld te verdienen, te zorgen voor brood op de plank, om m'n gezin te onderhouden.

Maar werken is ook [dia8.3]leuk, contact met collega's en klanten is belangrijk.

Werk geeft je [dia8.4]waardering, het is goed voor je eigenwaarde, voor zelfontplooiing en zelfbevestiging.

[dia8.5]Werk bepaalt voor een deel je identiteit, wie je bent. Soms *is* iemand zelfs zijn/haar werk...

Dit lijken me allemaal belangrijke aspecten van werk.

Zo kun je je goed voorstellen dat tegenwoordig niet alleen mannen op de arbeidsmarkt actief zijn maar ook steeds meer vrouwen. Voor vrouwen geldt natuurlijk net zo goed als voor mannen dat ze niet voor niets gaven en talenten hebben gekregen en die ook mogen inzetten. En voor de gevolgen die dat heeft voor gezin en maatschappij is net zo goed de man verantwoordelijk.

Zo ontdek je ook hoe nodig werk is, niet alleen om een bedrijf of een samenleving draaiend te houden, maar ook voor jou als mens persoonlijk.

En dus hoe pijnlijk het is of kan zijn als je geen werk hebt, werkeloos bent, afgekeurd, of door bijvoorbeeld ziekte of handicap niet in staat te werken. En extra pijnlijk is dan wanneer je uit je omgeving het gevoel krijgt dat ze denken dat je niet *wil* werken... Ze moesten eens weten!

Daarom doe ik vanmiddag de suggestie aan werkenden en mensen die tot hun eigen verdriet niet of niet meer kunnen werken, om een ander motief aan te nemen voor werk: namelijk dat ieder met de hem/haar gegeven mogelijkheden **doet wat 'ie kan** [dia9.1] **tot eer van God**. Dat de eer, de glorie van God dus je belangrijkste motief is om te werken.

Daarbij is belangrijk dat de Here [dia9.2] niet meer van je vraagt dan je kan. In Lucas 12 (maar net niet in het gelezen gedeelte) staat: *Van ieder aan wie veel gegeven is, zal veel worden geeist, en hoe meer aan iemand is toevertrouwd, des te meer zal van hem of haar worden gevraagd*. Dus doe wat je kan doen, maar je hoeft niet te doen wat je niet kan.

Zo bezig zijn met als belangrijkste doel de eer van God maakt dat ook [dia10] werkzaamheden die niet zo scoren toch waardevol zijn. Voel je als man of vrouw niet minderwaardig als je er bewust voor kiest om thuis voor je gezin te zorgen, ook al staat daar geen riant salaris tegenover en vraagt het wel heel veel tijd en energie van je. Hetzelfde geldt voor vrijwilligerswerk.

De glorie van God als doel van je werk geeft namelijk een bepaalde [dia11] rust en ontspanning: je hoeft je niet zo nodig te bewijzen. Je bent blij met wie je mag zijn voor Gods aangezicht: in Jezus Christus ben je immers zijn geliefd kind. Al dan niet betaald werk binnen of buitenshuis voegt daar niets aan toe of doet daar iets van af.

Zoals Jezus zegt in Lucas 12 – [dia12] *maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken. Want het leven is meer dan het voedsel en het lichaam meer dan de kleding. (...) Zoek liever Gods Koninkrijk en zijn gerechtigheid, en die andere dingen zullen je erbij gegeven worden*.

[dia13.1] Gods Koninkrijk zoeken, dat vertaal ik nu met dat je werkt voor de eer van God. En gericht zijn op [dia13.2] Gods gerechtigheid, dat beschouw ik als handelen overeenkomstig Gods waarden en normen zoals je die uit de bijbel kent.

Wat kan je dan inderdaad rustig en ontspannen in het leven staan, vol vertrouwen in God en in zijn leiding in je leven! In Psalm 127 lees je – [dia14] *Vergeefs is het dat je vroeg opstaat, je laat te ruste legt, je aftobt voor wat brood – de Here geeft het zijn lieveling in de slaap...*

Wat dat betreft is die carriertijger waar Jezus het in zijn gelijkenis over heeft dom bezig. Maar je ziet het voor je: die man die zich afvraagt wat 'ie moet doen, nu hij geen ruimte heeft om zijn voorraden op te slaan. En dan bedenkt dat 'ie z'n bestaande voorraadschuren zal laten afbreken om nog grotere te bouwen. Je ziet het voor je: *make more money*. [dia15] Het moet allemaal nog groter en nog hoger en nog mooier. De bomen lijken tot in de hemel te groeien. Het kan niet op. Je werkt je in de rondte voor nog meer geld. Al je tijd en energie steek je in nog meer winst, een nog snellere auto, een nog groter huis. Waarom? Waarom doe je dat?

Voor de status, de waardering? Dat mensen naar je opkijken? Roem en eer? Dat mensen graag met je gezien willen worden en dat je uitgenodigd wordt in de VIP-lounge?

Misschien lijkt het je heerlijk om te kunnen kopen wat je hart begeert. Wil je een baan waarin je vooral veel geld verdient – en is geld dus de drijfveer van je werken.

En je werkt je het laplazarus, overuren tot en met. Inderdaad verdient het lekker – maar *leef je wel?! Wat die rijke man in het verhaal van Jezus van plan was: na al die jaren geldverdiene en opstapelen en opstapelen en opstapelen er later eindelijk van genieten: neem rust, eet, drink en vermaak je!*

Dwaas, zegt Jezus dan, [dia16] dwaas, nog diezelfde nacht zal je leven van je worden teruggevorderd. Voor wie zijn dan die schatten die je hebt opgeslagen? Zo vergaat het iemand die schatten verzamelt voor zichzelf, maar niet rijk is bij God.

Rijk zijn bij God. Bezig zijn, doen wat je kan, tot eer en glorie van God.

Daar hoort ook bij dat je niet alleen je gaven en talenten goed ontwikkelt en ontplooit, maar ook dat je op tijd [dia17.1] rust, en tijd neemt voor het andere wat belangrijk is: familie, vrienden, God.

En de Here wil dat je niet [dia17.2]alleen aan jezelf denkt en je positie op de carriereladder, maar ook aan anderen: mensen die niet zo snel zijn, niet zoveel kunnen, veel minder hebben.

Dit levert wel spanning op, heb ik gemerkt. Verschillende mensen gaven aan het moeilijk te vinden [dia18]balans te vinden tussen werk en gezin en prive en kerk en maatschappij.

Iemand vertelde eerlijk dat 'ie zich vaak meer zorgen maakt over z'n werk dan over z'n geloof: wanneer is werk een sta in de weg voor je geloof? Hoe houd ik in deze complexe, veel eisende en veel tijd opslurpende maatschappij goed gericht oog op Jezus?

Dat zijn allemaal goede vragen. En ze stellen en de problematiek onderkennen is volgens mij al winst.

Want je tijd en energie wordt inderdaad zomaar opgeslurpt en opgeslokt. Ook al wil je misschien wel anders, soms heb je geen keus. Dan wordt er op je werk toch wel het een en ander verwacht. En vanuit roeping- of plichtsbefef geef je er dan toch maar gehoor aan. Bovendien: anders zegt de baas misschien wel dat ie liever een ander heeft...

En dan zijn er wel meer dilemma's waar je in je werk tegenaan loopt.

Denk aan de gezondheidszorg – mag je direct of indirect meewerken aan abortus of euthanasie? Of mag je, ook als niet meteen noodzakelijk werk doet, werken op zondag? Hoe ga ik goed om met mijn machtspositie? Mag ik in het zakenleven meedoen aan het opzoeken van de grenzen en de mazen van de wet? En is het wel eerlijk dat makkelijke klanten minder voor elkaar krijgen dan moeilijke? En moet ik mensen rechtdoen ook als het mezelf of m'n bedrijf geld kost?

Maar in feite sta je hier ook weer bij de vraag: [dia19]wat drijft mij? Waar vind ik mijn houvast in? Waar vertrouw ik op?

Ik geef toe dat het zondermeer lastig is om in deze tijd keuzes te maken. Er hangt vaak zoveel vanaf immers...

En toch ben ik ervan overtuigd, dat als je voor de normen en waarden kiest die de Here je in de bijbel aanreikt, dat dat altijd goed voor je is.

Want je merkt dat mensen zich momenteel [di20]over de kop werken, burnout raken, overspannen door de steeds maar opgeschroefde *targets* die gehaald moeten worden. Moeten we/mogen we dat willen?! Je ziet dat mensen er innerlijk niet mooier op worden als geld de drijfveer is, denk aan de grote ego's en graaiers. Moeten we/mogen we dat willen? Je merkt dat de agenda/het werk het menszijn gaan bepalen in plaats van andersom. Moeten we/mogen we dat willen?

Met een variant op een woord van onze Heer: [dia21]de mens is er toch niet om de agenda/het werk, maar het werk/de agenda is er om de mens!

Het hoort bij een mens dat 'ie een verantwoordelijk wezen is. Dat betekent in dit geval dat wij over onze agenda en ons werk gaan, en dat we dat niet omdraaien.

En als je er dan achterkomt dat je steeds maar op je werk bent gefocust, en maar nauwelijks tijd hebt voor jezelf, voor je familie of je vrienden of voor de Here, dan is het inderdaad nodig dat je je verantwoordelijkheid neemt en [dia22]NEE zegt: nee, nu stop ik ermee, want het leven is meer dan voedsel en het lichaam meer dan kleding.

En als je er dan achterkomt dat je met dingen bezig bent die je eigenlijk niet wil, die ingaan tegen wat de Here van je vraagt, dan is het inderdaad nodig dat je je verantwoordelijkheid neemt en NEE zegt: nee, nu stop ik ermee, want ik moet God meer gehoorzaam zijn dan mensen.

Misschien moet je dan wel minder gaan werken, een stapje terug doen (ook financieel), misschien moet je zelfs wel ander werk gaan zoeken. (respect voor de mensen die dat echt doen!

(artikel gister in de *Volkskrant* dat er **moed** (met een d) nodig is op de werkvloer. De moed om tegen leidinggevenden en bestuurders en werkgevers te zeggen dat ze fout zitten!)

Ik realiseer me dat ik het nu heel makkelijk zeg, maar dat het in de praktijk verdraaid moeilijk kan zijn.

Toch helpt het als je er vanaf het begin [dia23.1]duidelijk over bent, richting je werkgever, richting je collega's, richting je klanten, dat je christen bent en dus bepaalde normen en waarden hebt. En dat je daarom aan bepaalde dingen niet meedoet, en dat er [dia23.2]grenzen zijn, zowel aan tijd als aan wat er van je gevraagd mag worden.

En een keer overwerken is dan geen probleem, zeker niet als er een belangrijke klus ligt. Maar er gewoonte van maken, dat is niet goed. Dat hou je ook niet vol.

Maar èèn keer over de schreef gaan en iets doen waar je het innerlijk niet mee eens bent, maakt het daarna wel heel erg lastig er alsnog mee te stoppen. Wees daarom vanaf het begin duidelijk, eerlijk, transparant.

Ik ben christen, en daarom sta ik positief in het leven en in mijn werk. Ik stel me dienend op, gedegen, gewetensvol, betrouwbaar.

Ik ben christen, en daarom doe ik niet mee aan klagen over de baas, aan roddelen over collega's, aan het verzielen van de sfeer.

Ik ben christen, en daarom zijn mensen belangrijker voor me dan centen, en ga ik ook respectvol om met natuur en milieu.

Ik ben christen en sta voor mijn principes, ook als dat ten koste gaat van mijn portemonnee, en ik ben eerlijk, ook al is dat misschien niet gunstig voor mijn carrière.

Begrijp me goed: ik zeg niet dat alleen christenen een hoge arbeidsmoraal kennen, er zijn gelukkig genoeg ongelovigen die dat ook hebben. Wat ik wel zeg is dat je van christenen zeker mag verwachten dat ze normen en waarden laten meewegen in hun werk.

Carrieretijger. Dat is het thema van deze dienst.

Ik ben er van overtuigd dat je [dia24]als christen geen carrieretijger hoeft te zijn om een bepaalde status te krijgen, je niets steeds weer krampachtig in het zweet hoeft te werken om iemand te worden. Als christen heb je al een geweldige status: je bent Koningskind, kind van God. En wie je bent ben je in Jezus Christus – in Hem heb je een heel sterke identiteit.

En de uitdaging is nu om, of je nu actief bent op de arbeidsmarkt of niet, om overeenkomstig die status te leven en te werken en te denken tot eer van God.

Daarom: [dia25]werk niet *om* een status, maar *vanuit* een status!

Amen